

ӘЙЕЛДЕР ЖӘНЕ САЯСАТ

Еліміздің астанасында өткен Парламентаралық одақтың 150-ассамблеясы аясында гендерлік теңдік мәселелеріне арналған арнайы сегмент өтті.

Оған халықаралық ұйым басшылары, әлемнің түрлі елдері парламенттерінің өкілдері қатысты. Шараға Парламентаралық одақ Президенті Тулия Эхсон ханым төрағалық етті. Өз сөзінде ол 1985 жылы әлемнің түкпір-түкпірінен келген 22 әйел-парламент мүшелері бұл қозғалыстың негізін қалады, бұл әлемдегі бірінші әйел-парламентарийлердің форумы болғанын атап өтті. Айтылғандай, Әйел парламент мүшелері форумы құрылған сәттен бастап Парламентаралық одақ гендерлік теңдік моделі мен әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейтуде елеулі күшке айналды.

Өз кезегінде, Өзбекстан Олий Мажлисі Сенатының Төрайымы Танзила Нарбаева сөзінде аймақтық және жаһандық деңгейде әйелдердің әлеуметтік-экономикалық, саяси-құқықтық салалардағы рөлін одан әрі нығайтуда Парламентаралық одақтың маңызын атап өтті. Парламентаралық одақтың Бас хатшысы Мартин Чунгонг гендерлік теңдік тек әйелдерге ғана қатысты мәселе емес, бұл — демократия, адам құқықтары және тұрақты даму мәселесі екенін айтты. — Бұл бізден, әсіресе, басшылық қызметте жүрген ер азаматтардан нақты әрекет пен қадамдар жасауды талап етеді, — деді М.Чунгонг.

Шара барысында “Гендерлік теңдікке қол жеткіземіз: әрекеттен — әрекетке!” ұранымен жаңа кампания жарияланды. Жаңа бастаманы алғашқылардың бірі болып Өзбекстан Парламенті қолдағаны және онда белгіленген жоспарларды жүзеге асыру жолында үлкен жауапкершілікпен, табандылықпен жұмыс жүргізілетіні айтылды. Айта кеткен орынды, бұл кампания аясында ұсынылып отырған 10 іс-шара мазмұны Өзбекстанда қабылданған 2030 жылға дейінгі Гендерлік теңдік стратегиясы мен оны іске асыруға бағытталған бірқатар мемлекеттік бағдарламаларда көзделген міндеттермен үндес келеді. Сегмент аясында қатысушылар тақырып бойынша көзқарастарын білдіріп, өзара пікір алысты.

Өзбекстан Республикасы Олий Мажлисі Сенатының Ақпарат қызметі.

Халықаралық байланыстар

ЗЕРТТЕУ САЛАСЫНДАҒЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

Жуырда Орталық Азия халықаралық институтында аталмыш институттың директоры Жавлон Вахабов және Италия — Азия институтының бас хатшысы Доменико Палмиери арасында кездесу жоғары деңгейде өтті.

Кездесу барысында тараптар өзара аймақтық байланыстылық, экономикалық әріптестік және мәдени-әлеуметтік саладағы қарым-қатынастар мәселелерін үйренуге бағытталған біріккен ғылыми-зерттеу жобаларын жүзеге асырудың болашағын талқылады. Онда тараптар “Орталық Азия — Италия” платформасын сараптамалық көмекпен қамтудың маңыздылығын тілге тиек етті. Бұл форматтың Орталық Азия елдері және Италия арасындағы диалог пен қарым-қатынасты жандандыруға ықпал ететінін, ал талдау орталықтары оның нәтижелі жұмыс жүргізуінде маңызды орын иелейтінін айтып өтті. Кездесу қатысушылары 2024 жылдың басында Рим қаласында өткен үшінші “Орталық Азия — Италия” министрлер саммитінде қол жеткізілген келісімдердің іске асырылуына ерекше назар аударды. Бұл институт 1975 жылы құрылып, Италиядағы

мәдени және әлеуметтік институттардың, сондай-ақ көптеген Азия елдерінің ресми өкілдіктерімен белсенді ынтымақтастық жасайды. Аталған мекеменің Италиядағы қалыптасқан дипломатиялық саланы жан-жақты қолдап-қуаттап, экономикалық серіктестік үшін негіз ретінде қызмет ететіні, сондай-ақ өз кезегінде әлеуметтік-мәдени байланыстарды нығайтуға ықпалын тигізетіні мәлімет етінде айтылды. Кездесу соңында институт басшылары өзара түсіністік меморандумына қол қойды. Бұл құжат ырақты тәжірибе алмасуды, біріккен шаралар өткізу мен зерттеу бастамаларын жүзеге асыруды негізге алатыны айтылды. Тараптар осы келісім екі институт арасындағы ұзақ мерзімді және тиімді ынтымақтастық үшін берік негіз болатынына сенім білдірді.

Арухан АҚПАНБЕТОВА, “Нұрлы жолдың” тілшісі.

ТАҚИАТАС ТӘЖІРИБЕСІ ЕНГІЗІЛЕДІ

Қарақалпақстан Республикасының Тақиатас ауданында жастарды жұмыспен қамту және олардың арасында қоян шаруашылығын дамыту мақсатында көрнекі оқу семинары ұйымдастырылды.

Семинар аясында аудандағы жұмыссыз жүрген 30 жасқа субсидия негізінде 330 асыл тұқымды қоян таратылды. Әрбір жасқа 11

қояннан беріліп қана қоймай, оларға арнайы торлар мен бір айлық азық өнімдері де үлестірілді.

Семинар барысында тәжірибелі мамандар жастарға асыл тұқымды қояндарды өсіру бойынша қажетті кеңестерін берді. Сондай-ақ жастар өздерін қызықтырған сұрақтарға толыққанды жауап алды.

Суретте: семинардан көрініс.

Суретті түсірген М.ХАБИБУЛЛАЕВ (Өза)

Бірлік — берекенің бастауы

БІРЛІГІ БЕКЕМ ЕЛДІҢ БОЛАШАҒЫ ЖАРҚЫН

“Бірлік бар жерде — тірлік бар”, дейді дана халқымыз. Ежелден-ақ Орта Азия халықтары көрші отырып, ынтымақ пен татулықты ту етіп, бір дастарқаннан дәм татып, бейбіт ғұмыр кешіп келеді. Осы дәстүр бүгінге дейін жалғасын тауып, ұрпақ тәрбиесіне өнеге болып отыр. Соның айқын көрінісі — Бөке ауданындағы “Навобод” махалласында өткен “Достық пен бірлік дәріптелген ел!” атты рухани-мәдени шара.

Бұл мереке — бейбітшілік пен өзара сыйластықты паш еткен тамаша думан ғана емес, көпұлтты халқымыздың өзара ынтымағы мен бірлігінің нақты көрінісі. Ел арасында “Тату елге тоқшылық нәсіп” деген ұлағатты сөз бар. Татулық пен келісім бар жерде даму мен өркендеу қатар жүреді. Осы орайда аталған шара ұлтаралық достықты тереңдетіп, жастар-

дың басты бағыттарының бірі — ұлтаралық татулықты нығайту екендігін ерекше атап өтті. Содан соң мектеп оқушылары мен өнерпаздар ұлттық мәдениетіміздің үздік үлгілерін ортаға салып, көрерменге рухани ләззат сыйлады. Түрлі ұлт пен ұлыс өкілдерінің ұлттық әндері мен билері орындалып, көрермен қошеметіне бөленді. “Денсаулық — байлық, спорт — қайрат” дегендей, шара аясында спорттық сайыстар да ұйымдастырылды. Ардагерлер арасында футбол, жастар арасында волейбол, белбеулі қрес, шахмат-дойбы, үстел теннисі, қол күресі сияқты жарыстар өтіп, жеңімпаздарға естелік сыйлықтар табыс-талды. Сонымен қатар батпырауық ұшыру, арқан тарту сынды ұлттық ойындар көрініс тапты. Бұл — салт-дәстүріміздің жанданып, жас буынға жаңаша серпін беріп

отырғанының дәлелі. Шара соңында көпшілік қауым “Достық пен бірлік жасасын!”, “Ынтымағы жарасқан елдің ырысы тасады!” деген ақ тілектерін білдіріп, таркасты. Қорытындылай келе, “Достық пен бірлік дәріптелген ел!” атты тағылымды шара — ел ішіндегі тұрақтылық пен татулықтың айқын көрінісі болды. Мұндай бастамалар қоғамда өзара түсіністік пен сыйластықтың салтанат құруына жол ашады. “Бірлік болмай тірлік болмас” деп, бекер айтпаған дана халқымыз. Ұлт пен ұлыс арасындағы татулық — елдің ең басты байлығы, мәңгілік дамудың кепілі. Сондықтан да осындай игі істер жалғасын тауып, әр өңірде ынтымақ пен бірліктің туы желбірей берсін.

Үсенбай БАТЫРБЕКОВ, “Нұрлы жолдың” тілшісі.

ЖАСТАР КӘСІПКЕРЛІГІ ҮШІН ЖАҢА МҮМКІНДІК

Бүгінде жас кәсіпкерлерді қолдап-қуаттау мақсатында бірқатар мүмкіндік жасалуда. Соның бірі — жастардың инвестициялық кәсіпкерлік жобаларын қаржыландыруға берілетін жеңілдетілген несиелер.

Бұл несиелер қандай жобаларға беріледі және олардың шарттары қандай деген сұрақтар туындауы табиғи жайт. Өзбекстан Республикасы Президентінің 2021 жылғы 21 апрельдегі “Жастардың өнеркәсіптік және кәсіпкерлік аймақтарының қызметін ұйымдастыру, сондай-ақ жастардың кәсіпкерлікке қатысты бастамаларын қолдап-қуаттау іс-шаралары туралы” қаулысына сәйкес, жастардың өнеркәсіп және кәсіпкерлік аймақтары мен “Жас кәсіпкерлерді қолдап-қуаттау қоры” құрылды. Бұл Өнеркәсіптік аймақтарда “старттаптар” құруға, жастардың кәсіпкерлік қызметін бастауға және жүргізуге, соның ішінде өндіріске инновациялық өнімдерді енгізуге және оның нәтижелерін коммерцияландыруға, ірі өнеркәсіптік кәсіпорындармен кооперативтік байланыстар ор-

натуға барлық жағдай жасалды. Егер сіздің жасыңыз 18-30 аралығында болса және өз жобаныңызды осы аймаққа орналастырғыңыз келсе инновациялық, импорттың орнын басатын және экспортқа бағытталған өнімдер шығару көзделуі керек, жоба бойынша құрылған жаңа жұмыс орындарының кемінде 70 пайызы жастарға арналуы тиіс. Бұл ретте, “Жастар тізіміне” енген азаматтардың жұмыспен қамтылуы басымдыққа ие болады. Сонымен қатар жас кәсіпкерлерге барлық бағыт бойынша инвестициялық жобаларға жеңілдетілген несиелер бөлінеді. Атап айтқанда, ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу, сақтау мен қаптау, тоқымашылық, аяқ киім және былғары өндірісі, химия, фармацевтика өнеркәсібі, азық-түлік өндірісі, электротехника, машинажасау, құрылыс материалдары, сондай-

ақ қолөнер, IT-технологиялар. Егер сіздің жобаныңызды банк қаржыландыруға келіссе, кәсіпкерлікті қолдап-қуаттау мемлекеттік қоры несие сомасының 50 пайызына дейін (бірақ 500 миллион сумнан аспайтын мөлшерде) кепілдік береді. Ал сақтандыру ұйымдары жылына 2 пайыз ставкасымен несие қайтарылмау тәуекелін сақтандыру полисін береді. Ең маңыздысы, егер сізде салық қарыздары немесе бұрынғы несиелер бойынша өтелмеген қарыздарлық болса, жоғарыда аталған кепілдіктер мен сақтандыру полисі сізге берілмейді. Бұл жағдайда, несие алу үшін басқа кепілдік түрлерін ұсыну қажет. Тағы бір айта кетерлік жайт, егер кәсіпкер жалға алған ғимаратты өз меншігіне алғысы келсе, оны лизинг негізінде сатып алу мүмкіндігі бар. Ол үшін коммерциялық банктер жылдық 14 пайыз ставкамен несие береді. Мұнда кәсіпкер ғимараттың жалпы құнының 10 пайызын бастапқы төлем ретінде төлесе жеткілікті.

Ш.СУЛЕЙМАНОВ, Құйышыршық аудандық әділет бөлімі.

Депутат пікірі

ӘЛЕМ ПАРЛАМЕНТТЕРІНІҢ НАЗАРЫ ТАШКЕНТТЕ

Өзбекстан соңғы жылдары алыс-жақын елдермен өзара тиімді, стратегиялық ынтымақтастық қарым-қатынастарын кеңейтуде. Бұл саяси, экономикалық, мәдени және басқа да салалардағы бар әлеуетті іске асыруға мүмкіндік береді.

Осы іс-әрекеттердің нәтижесінде ұлттық парламентіміздің халықаралық аренадағы рөлі мен маңызы кеңейіп келеді.

Тұсаукесер

ГЕРМАНИЯДА АЛҒАШ РЕТ ЖАРЫҚ КӨРГЕН БАЛАЛАР КІТАБЫ

Германияда алғаш рет бастауыш сынып оқушыларына арналған “Өзбекстан, балалар тілінен хикаялар” атты жаңа кітап жарыққа шықты. Геттинген университетінің жобасы аясында авторлар Альберт Файерабенд және отандасымыз Насиба Абдуллаева жазған бұл кітап германиялық жас оқырмандарға еліміз, оның тарихи қалалары, бай мәдениеті мен салт-дәстүрлері туралы мәлімет береді. Сондай-ақ мектеп жасындағы балаларды Өзбекстан бойынша қызықты саяхатқа шақырып, оларды еліміздегі теңдестерінің өмірімен, күнделікті жаттығуларымен және дәстүрлі мерекелерімен таныстырады.

Кітаптың кейіпкерлері — Нодир, Мадина, Севара және Баходир — Ташкент, Самарқант, Хиуа қалалары мен Ферғана өңірінің көрнекті орындары, еліміздегі шығыс базарлары, ауыл мен қалалардағы қарбалас өмір туралы баяндайды. Түрлі-түсті суреттермен безендірілген кітап мазмұн жағынан бай және

еліміздің дерлік барлық аумақтарының табиғатын ашып көрсетеді. Кітапта өзбекстандық балалардың күнделікті өмірі, олардың отбасылық дәстүрлері мен әдет-ғұрыптары жан-жақты баяндалған. Әсіресе, өзбек махаллалары, ұлттық қолөнер, жібек өндірісі тақырыптары туралы әңгімелер балаларда

Маңызды бір ай

ӘРҚАШАНҒЫДАЙ ҰЖЫМ БЕЛСЕНДІ

Мемлекет басшысының “Махаллаларда есік алды жерлерін тиімді пайдалануды ұйымдастыру арқылы тұрғындардың жұмысбарлығы мен табысын арттыруға бағытталған істерді одан әрі жеделдету туралы” жарлығына орай, 2025 жылдың 11 мартынан бастап “Маңызды бір ай” сапары жарияланғаны белгілі.

Жарлыққа орай, “Алмалык кен-металлургия комбинаты” акционерлік қоғамына біріктірілген Ферғана облысының Алтыарық ауданында да тұрғындардың ауладағы жерлеріне ауыл шаруашылығы өнімдерін егуге көмектесу, ділгірліктерді анықтап шешу, әлеуметтік қорғауға мұқтаж отбасылардың табыс көзін арттыруға бағытталған бірқатар істер атқарылуда.

Атап айтқанда, ауданның “Қорғанша”, “Зилол”, “Истиклол”, “Қызылтөбе” сынды махалла азаматтар жиындарында тұрғындардың есік алды жерлерін тиімді пайдалануға көмектесу мақсатында жерді суару үшін артезиан құдық қазу істері жүргізілуде. Бүгінге дейін 4 құдық қазылып, пайдалануға тапсырылған.

Табысы төмен жанұялар үшін жеңіл типтегі жылыжайлардың құрылуы да жоспарланған.

Ай барысында Алмалық кен-металлургия комбинаты ұжымының атынан жүз әлеуметтік қорғауға мұқтаж жанұяға азық-түлік өнімі берілді.

Сонымен қатар Алмалық кен-металлургия баскару кенесінің қаулысына негізделіп, Алтыарық ауданы “Зилол” махалла азаматтар жиынындағы 42 тұрғын үйді көп жыл бойы қинап жүрген ауызсу мәселесін шешу мақсатында 200 метр тереңдіктен ауызсу шығарылып, 3,5 километр қашықтыққа тармақ тартылды.

Будан тыс, Алтыарық ауданындағы 120 орынға арналған және қайта жөндеуді талап ететін 15 мектепке дейінгі тәрбие мекемесі комбинаттың демеушілігімен толық қайта жөнделді.

АКМК-ның ақпарат қызметі.

мыңға жуық қатысушыны қабылдаған Парламентаралық одақ ассамблеясы жаһандық ауқымдағы үлкен саяси алаң болып саналады. Елімізде өтуі жоспарланған шараға парламенттердің басшылары мен мүшелері, сондай-ақ басқа да жоғары мәртебелі қонақтар белсенді қатысып, тәжірибелерімен бөліседі деп күтілуде.

Бұл беделді шараның елімізде өтуі дүние жүзінің парламентшілеріне ұлттық парламентіміздің қызметімен және Олий Мажлис палаталары жинақтанған бай тәжірибемен танысуға мүмкіндік берді.

А.ШОДМОНОВ, Олий Мажлис Заң шығару палатасының депутаты.

200-ге жуық ұлттық парламенттерді біріктіретін және 2

ралы көптеген шығармалар бар, бұл кітап — Өзбекстан туралы балаларға жазылған алғашқы шығарма. Неміс балаларын басқа елдердегі балалар өмірі қатты қызықтырады. Сонымен қатар бұл кітап Германияда тұратын өзбек балалары үшін де өте пайдалы. Өзбекстанның Германия мен Еуропада танымал жақтары, яғни Жібек жолы, Самарқант, Хиуа, Ташкент тақырыптары, сондай-ақ әйгілі ұлттық тағам — палау туралы кеңінен баяндалған.

Насиба Абдуллаева, автордың бірі: — Біз Германияға отбасы болып көшіп келдік. Ұлым осындағы мектепте оқиды. Мектепте түрлі шаралар өткізіледі, онда оқушылар өз елдері туралы әңгімелейді. Бірақ біз еліміз жайлы неміс тілінде балаларға арналған кітап таппадық. Бұл мені осы кітапты жазуға ынталандырды. Кітап 7 жастан 14 жасқа дейінгі балаларға арналған, онда еліміз туралы алғашқы негізгі мәліметтер қамтылған. Біз балалардың күнделікті өмірі, бос уақыты, мектептегі сабақтарының қалай өтетіні туралы қысқаша айтып беруге тырыстық. Мысалы, еліміздегі көптілділік, түрлі мәдениеттерді Ташкент мысалында көрсетуге әрекет еттік. Самарқант қаласының тарихи маңызды, ежелден мәдениет ошағы болғаны бала тілінде түсіндірілген. Болашақта осы жобаны жалғастыруды жоспарлап отырмыз.

“Дуне” АА, Берлин қаласы.

Ғылым мен руханият жолында

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚТЫ ТОҒЫСТЫРҒАН САПАР

Өзбекстан мемлекеттік Ұлттық университетіне ғылыми ізденістер аясын кеңейту мақсатында бауырлас ел ұстаздары Академик Е.А.Бекетов атындағы Қарағанды университетінің филология факультеті журналистика кафедрасының меңгерушісі (PhD), қауымд.проф. Гульмира Амангелдиева, филол.ғ.к., доцент Мейрам Жұмабеков және филол.ғ.магистрі, аға оқытушы Жазира Еркін іссапармен келген еді.

Іссапар аясында Өзбекстан Республикасындағы қазақ тіліндегі жалғыз басылым “Нұрлы жол” газетінде қонақта болды. Оларды газеттің бас редакторы Ғұламзәкір Юсупов қарсы алды. Газеттің шығу тарихынан тартып бүгінге дейінгі өмірімен қонақтарды жақыннан таныстырды және қызықтырған сауалдарына жауап берді. Содан соң қонақтар редакцияның ұжымымен жеке танысып, пікір алмасты.

Шығармашылық зиялы қауым өкілдерімен әңгімелесу бір ғанибет. Олардың өмірге деген, қандай да бір қоғамдық үдерістерге деген ерекше көзқарасы бар. Сондықтан шығармашыл тұлғалармен кездесу әрдайым жағымды әсер қалдырып, бойымызға күш-қуат береді, — деп атап өтті Өзбекстан ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі доцент Шавкат Ибрагимов.

Г.ҚҰРБАНОВА

КЛИМАТТЫҢ ӘСЕРІ

Көшеттердің өсуі мен дамуы түрлі факторларға байланысты, мұнда негізінен топырақтың құрамы, климаттық жағдайлар, ауа температурасы және күн сәулесі маңызды рөл атқарады. Осы факторларды дұрыс бағалап, көшеттердің жақсы өсуі мен мол өнім алу үшін қолайлы жағдай жасау қажет.

Топырақта гумус пен органикалық кезең ұзақ, бұл өсімдіктердің жылдам өсуін және мол өнім беруін қамтамасыз етеді. Мысалы, оңтүстік аумақтарда құрма, ананас, анжир, лимон сияқты субтропикалық жемістер жақсы өседі.

Алма мен ұсақ жемістердің кейбір сұрыптары, мысалы, қара қарақат көлеңкелі жерлерді жақсы көреді. Кейбір алма сұрыптарының жемісі күшті күн сәулесінің әсерінен күйіп кетуі мүмкін, бұл дақылдың сапасы мен сыртқы түріне теріс әсер етеді. Сондықтан бау-бақша жарату кезінде осы факторларды ескеру жоғары нәтиже береді.

Бау-бақшаны құру немесе ауыл шаруашылығы дақылдарын өсіру кезінде аймақтың климаттық жағдайларын ескеру қажет. Жылы кли-

Өзбекстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Ақпарат қызметі.

Ел жаңалықтары

ЖАҢА ТӨЛЕМ ТАРИФТЕРІ БЕЛГІЛЕНДІ

Ферғана облысының аймақтарында тұрмыстық қалдықтарды жинау және шығару бойынша қызмет көрсету үшін міндетті төлем тарифтері бекітілді.

Осыған орай, ағымдағы жылдың 20 мартында “Облыс аймақтарында тұрмыстық қалдықтарды жинау және шығару бойынша қызмет көрсету үшін міндетті төлем тарифтерін қайта қарау және бекіту туралы” Халық депутаттары облыстық Кеңесінің қаулысы қабылданған.

Қаулымен өңірлерде тұрмыстық қалдықтарды жинау және шығару бойынша қызмет көрсету үшін ұсынылған міндетті төлем бағалары (тарифтері) қатты тұрмыстық қалдықтарға ай сайынғы төлем мөлшері (адам басына) ҚҚС-мен есептемегенде қалалық жерлерде 6696 сум, аудан аумағында 5804 сум; Тұрғындарға ай сайынғы төлем мөлшері (адам басына) ҚҚС-мен есептегенде қалалық жерлерде 7500 сум, ауданда 6500 сум; Занды ұйымдар үшін 1 текше метр үшін ҚҚС-пен есептемегенде қалалар мен аудандар аумағында 100 580 сумды құрайды; Занды ұйымдарға 1 текше метр үшін ҚҚС-пен қала және аудандар аумағында 112 650 сум етіп белгіленді.

ПАЙЫЗСЫЗ БІЛІМ БЕРУ НЕСИЕСІ

Бұл білім беру несиесі студенттердің оқу үлгеріміне қарай беріледі. Ол туралы АБКА-да Жоғары білім, ғылым және инновациялар министрлігі өкілдерінің қатысуымен өткен баспасөз конференциясында айтылды.

Президенттің тиісті қаулысына орай, жоғары оқу орындарында мемлекеттік гранттық квоталарды классификацияланған тәртіппен қайта бөлу тәжірибесі енгізілді. Қазіргі уақытта білім беру гранттары екінші және одан жоғары курстарда оқитын және оқу көрсеткіші жоғары әлеуметтік белсенді студенттерге толық және ішінара түрде беріледі.

Осы құжатқа сәйкес, Әлеуметтік қорғау ұлттық агенттігі мен Жоғары білім, ғылым және инновациялар министрлігі тарапынан белгілеген кейбір санаттағы студенттерге қосымша мүмкіндіктер жасалды. Бұл санаттағы студенттер үлгеріміне қарай гранттың екі түрін пайдалана алады. Гранттың бірінші түрі бойынша олардың келісімшарттық жарнасы толығымен Мемлекеттік бюджет есебінен өтеледі, екінші түрдегі грантта қаржылық тәуелсіз жоғары орнының қаржылары есебінен келісімшарт суммасының белгілі бір бөлігі өтеп беріледі.

Сондай-ақ осы санаттағы абитуриенттерге мемлекеттік гранттық квотасынан тыс 10 пайызға дейін қосымша гранттар бөлінеді. Мемлекеттік грантта өту балы 80 пайыздан жоғары болған абитуриенттер осы гранттар арқылы оқуға кіруге мүмкіндік алады.

Студенттер үшін тағы бір маңызды жаңалық — игеру көрсеткіші 3,5 және одан жоғары болған кейбір санаттағы келесі оқу жылына пайызсыз білім беру несиелері бөлінеді. Бұл мүмкіндік арқылы жастарымыз білім алу барысында қаржылық қиындықтарға тап болмайды.

Гранттарды ұсыну үдерісі ашықтық пен бейтараптық қағидаттарына негізделген. Барлық үміткерлер университеттердің ресми веб-сайты арқылы онлайн түрде өтініш бере алады. Гранттарға үміткерлер жоғары оқу орындарында құрылған арнайы комиссиялар тарапынан бағаланып, қорытындысы жаңа оқу жылы басталғанға дейін жарияланады.

ҰЛТТЫҚ АГЕНТТІК ҚҰРЫЛАДЫ

Министрлер Кабинетінің жанынан Энергия тиімділігін арттыру жөніндегі ұлттық агенттігі (агенттік) құрылады. Бұл үстіміздегі жылдың 27 мартында қабылданған Өзбекстан Республикасы Президентінің “Энергия тиімділігін арттыру саласындағы мемлекеттік басқаруды жетілдіру және энергетикалық сервистік компаниялар қызметтері базарын дамыту іс-шаралары туралы” жарлығында белгіленді.

Агенттіктің негізгі міндеттерінің бірі — энергия тиімділігін арттыру саласында бірыңғай мемлекеттік саясат жүргізу, саладағы ынталандырушы және ықпал етуші шараларды әзірлеу мен реттеу.

2025 жылдың 1 июлінен бастап тұрғындар тұрғын үйлерінің энергетикалық аудитін жүргізу қаражаттарын және күн панельдері мен күн гелиоколлекторлар құнының 20 пайызын, жылу сорғыларының (ауа, су және геотермалдық) құнының 40 пайызын, бірақ БЕМ-нің 50 еседен аспайтын мөлшерін өтеуге Агенттік тарапынан субсидия бөлетін болады.

2025 жылдың 1 сентабріне дейін Энергия тиімділігін арттыруға арналған цифрлық платформа іске қосылады. Агенттік жанынан бюджеттен тыс Энергия тиімділігін ынталандыру және қолдау қоры құрылады.

2025 жылдың 1 октябріне дейін өндірушілер мен импорттаушылар үшін технологиялардың энергия тиімділігінің “жасыл” стандарттары енгізіледі.

(Өз тілшімізден.)

Партияларда

ҚОҒАМДА ТЕҢДІК ПЕН ӘДІЛЕТТІЛІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖОЛЫНДА

Әділетті қоғам құрудың басты шарттарының бірі – теңдік қағидаттарын сақтау және барша азаматтардың құқықтарын қорғау. Соның ішінде әйелдердің құқықтарын қорғау, олардың әлеуметтік белсенділігін арттыру және зорлық-зомбылықтың алдын алу – бүгінгі күннің өзекті мәселелерінің бірі.

Бүгінгі таңда Президенттің бастамасымен әйелдердің құқықтарын қорғау және қолдау жүйесі нығайып, сенімді механизмдер қалыптасты. Осыған байланысты

Өзбекстанның “Адолат” СДП Ташкент облыстық Кеңесі кең жұртшы-

лықпен бірлесе отырып, аймақтар мен махаллаларда кездесулер, дөнгелек үстелдер, ашық диалогтар өткізіп келеді. Бұл шаралар әйелдерге қатысты зорлық-зомбылық мәселелеріне қоғам назарын аударуға, сондай-ақ олардың құқықтарын қорғау жолдарын талқылауға бағытталған.

Жуырда “Адолат” СДП Ташкент облыстық Кеңесі аудандық Отбасы және әйелдер бөлімімен ынтымақтастықта Жоғарышыршық ауданындағы №7 жалпы орта білім беретін мектепте “Қоғамда әйелдердің саяси-құқықтық білімін арттыру, отбасындағы зорлық-зомбылықтың алдын алу” тақырыбында дөнгелек үстел ұйымдастырды.

Шараға партияның Ташкент облыстық Кеңесінің төрайымы Гүлнора Ахмедова, Жоғарышыршық ауданы әкімінің орынбасары — Отбасы және әйелдер бөлімінің басшысы Мақпал Айтматова, “Адолат” СДП Жоғарышыршық ауданы Ке-

сінің төрағасы Искандер Алашбаев, аудандық АХАЖ бөлімінің 1-санатты инспекторы, 3-дәрежелі әділет кеңесшісі Умида Эргашева, аудандық “Инсон” әлеуметтік қызмет көрсету орталығының психологы Шоира Эгамбердиева, аудандық “Әйелдер қанаты” кеңесінің белсенділері, депутаттар, құқық қорғау органдарының қызметкерлері, білім беру мекемелерінің педагогтары, сондай-ақ махалла белсенділері қатысты.

Кездесу барысында қатысушыларға әйелдердің құқықтары мен мүдделерін қорғау, зорлық-зомбылықтың алдын алу және заннамалық негіздер жөнінде жан-жақты ақпарат берілді. Ашық диалог түрінде өткен бұл жиында қатысушылар өзекті мәселелерді талқылап, тәжірибе алмасты.

Ашық сұхбат түрінде өткен жиында айтылған пі-

кірлер тыңдаушылардың қызығушылығын оятып, олардың құқықтық сауаттылығын арттыруға ықпал етті. Кездесу соңында қатысушылар өздерін толғандырған сұрақтарға толық жауап алды. Сондай-ақ, партия қатарына қосылуға ниетті азаматтар мүшелікке қабылданды.

Әйелдердің құқықтары мен мүдделерін қорғау — қоғам тұрақтылығы мен әділеттіліктің негізі. Осы бағытта атқарылып жатқан реформалар мен бастамалар құқықтық сауаттылықты арттырумен қатар, әйелдердің қоғамдағы орнын нығайтуға да ықпал етеді. Мұндай шараларды қолдау және кең ауқымда жалғастыру қоғамның дамуы үшін аса маңызды.

Гүлнора АХМЕДОВА, “Адолат” СДП Ташкент облыстық Кеңесінің төрайымы.

Көрме

ХАЛЫҚ МӘДЕНИЕТІНІҢ СИҚЫРЫ

Ташкент Фотосуретшілер үйінде Өзбекстан Көркем шығармашылдар бірлестігінің мүшесі, көркемөнер фотография шебері Владимир Гончаренконың Наурыз Жалпыхалықтық мейрамына арналған “Құндылықтарың мәңгі болсын, Наурыз” идеясы негізінде “Халық мәдениетінің сиқыры” атты жеке фотокөрме ұйымдастырылды.

Экспозицияда фотосуретшінің Өзбекстанның Бұхара, Хорезм, Самарканд, Сұрхандария, Қокан, Әнұжан облыстарында және Қарақалпақстан Республикасындағы мұражайлар мен жеке коллекциялардағы (Сұрхандария) ұлттық киім үлгілері (белгілі бір тарихи кезеңде пайдаланылған дәстүрлі) мен аксессуар үлгілерінің суреттері қойылған.

Көрменің ашылуында таратылған материалдарда өнертанушы Г.Шарипова айтқанындай, ұлттық дәстүрлі киім үлгілерінің сан алуандығы, қыз-келіншектердің сүйсіне тағатын әшекей бұйымдары, моншақтар, түймелер, тағы басқалар адамның назарын тартады. Әйелдердің ұлттық киімдері көп жағдайда доғаба, адрас сынды бағалы маталардан тігіліп, пішілімдерінің нәзіктігімен және күрделілігімен, өзіне тән тақияларымен көрерменді таңғалдырып әрі қуантады.

Фотосуретші Владимир 1949 жылы 14 февральда Ташкент облысында туылған. Кәсіпқой фотосуретші. Ташкенттегі ірі басылымдармен бірге жұмыс жүргізеді. Көптеген байқаулардың жеңімпазы атанған.

Х.АБДУНАЗАРОВ, Ташкент қаласы.

Сақтықта қорлық жоқ

АЛАЯҚТЫҚТЫҢ ЖАҢА ТҮРІНЕ ТОСҚАУЫЛ

Соңғы жылдары азаматтардың атына өздері білмейтін несиелердің ресімделуі жиілеп кетті. Алаяқтар жеке деректерді пайдаланып, адамдардың атынан несие алып, қарызға батыруда. Бұл үлкен қаржылық шығынға және несие тарихының бұзылуына әкеледі.

Осыған байланысты, ағымдағы жылдың 4 мартында “Несие ақпаратын алмасу туралы” заңға маңызды өзгертулер мен қосымшалар енгізілді. Жаңа заң жобасы азаматтарды несие беру үдерісінде құқықбұзушылардың зансыз әрекеттерінен қорғауды қамтамасыз ету мақсатында әзірленген.

Несие келісімшартын жасауға тыйым салынған азаматтардың реестрі енгізілді. Бұл реестрге несие алуға тыйым салынған жеке азаматтар туралы ақпарат жинақталып, оны несие бюролары жүргізіп, Орталық банк бақылайды.

Орталық банк осындай тұлғалардың үйлестірілген реестрін несие бюролары арқылы жүргізу тәртібін белгілейді.

Сонымен қатар несие бюроларына қойылатын талаптар күшейтілді — олардың жарғылық капиталы кемінде 2 миллиард сум болуы керек. Сондай-ақ несие бюроларының қызметін реттеу қатаңдатылып, заң талаптарын бұзған жағдайда айыппұлдар мен санкциялар қарастырылды.

Бұдан тыс, азаматтардың өздері несие ресімдеуге тыйым сала алады, егер сіз өзіңіздің атыңызға несие алынбауын қаласаныз, несие бюросына арнайы өтініш беріп, несие келісімшартын жасауға тыйым сала аласыз. Бұл шектеуді кез келген уақытта алып тастауға да мүмкіндік бар.

Алаяқтықтың алдын алу әр азаматтың қаржылық қауіпсіздігі үшін маңызды қадам. Сондықтан жаңа көрсетілген мүмкіндіктерді пайдаланып, өзіңізді және қаржыңызды қорғаңыз.

Ш.АМРИЕВ, Жаңажол аудандық әділет бөлімі.

ІРІ ОМАРТАШЫЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ ҚҰРЫЛАДЫ

Өзбекстан елшілігінің қызметкерлері Египеттің Танта провинциясында орналасқан “Ал-Асеал” бал өндіретін кәсіпорнының қызметімен танысты.

Кәсіпорын басшысы Фатхи Бехейримен келіссөздер жүргізіліп, Наманган және Жызақ облыстарына бал зауытын құрудың инвестициялық жобасын жүзеге асырудың іс жүзіндік жақтары талқыланды.

Атап айтқанда, құрылыс жоспарланған нысандар, балды қайта өңдеу, тазарту және байыту жүйесі бойынша жоспарлар қаралды.

Өзбекстанда құрылатын омарташылық орталығына дамыған елдердің ең заманауи, толық автоматтандырылған қондырғылары әкелінетін болады. Сөйтіп адам факторын азайту арқылы күніне бірнеше тонна бал өндірілуі және кейіннен Орталық Азия аймағында бал тиімді бағамен сатылады деп күтілуде.

(Өз тілшімізден.)

Астана махаллаларында

КӘСІПКЕРЛІККЕ ҚОЛДАУ КӨРСЕТІЛУДЕ

Кәсіпкерлік саласын қоғам дамуының маңызды тірегі деуге болады. Әрбір кәсіпкердің қызметі — жаңа жұмыс орындарын ашуда, экономикалық өсуді қамтамасыз етуде және жергілікті халықтың әл-ауқатын арттыруда үлкен маңызға ие. Сондықтан кәсіпкерлік қызметтегі кедергілерді жою, бизнес өкілдерінің ұсыныстарын ескеру және олар үшін қажетті жағдайларды жасау мемлекеттік және қоғамдық ұйымдар алдындағы ең өзекті міндеттердің бірі болып саналады.

Осыған орай, Астананың Юнусабад ауданы Юнусата махалласындағы әкімнің көмекшісі Жахонгир Саидрахмедов профилактика инспекторымен бірге махалладағы кәсіпкерлердің ұсыныстары мен мәселелерін зерттеп, оларға іс жүзінде қолдау көрсетіп, бизнес ортасын жақсарту бағытында жүйелі жұмыстар жүргізуде.

Жахонгир Саидрахмедов махалладағы өндіріс, сауда, қызмет көрсету және ауыл шаруашылығы салаларында жұмыс істейтін кәсіпкерлердің қызмет барысында кездесетін проблемаларын үйреніп, оларды шешу бойынша шаралар қарастыруда. Ол кәсіпкерлермен тұрақты байланыс орнатып, олардың мәселелерін тиісті органдармен және мамандармен талқылап, тиімді шешімдер табуға тырысуда.

Қазіргі уақытта махалладағы шағын және орта бизнес өкілдері өз жұмыстарын жүргізу барысын-

да түрлі кедергілерге тап болуда. Атап айтқанда, несие алу қиындықтары, салық және кеден жөнілдіктері туралы жеткілікті ақпараттың болмауы, құжаттарды ресімдеу үдерісіндегі бюрократтық кедергілер, бизнесін дамыту үшін базар жағдайын жақсарту қажеттілігі сияқты мәселелер бұның айқын мысалы бола алады.

Махалла кәсіпкерлерінің ұсыныстары мен идеяларын қолдау мақсатында әкім көмекшісі тарапынан бірқатар іс-шаралар жүзеге асырылуда. Атап айтқанда, кәсіпкерлер үшін бизнес-тренингтер мен кеңес беру орталықтарын ұйымдастыру, инвестиция тарту және жаңа жұмыс орындарын ашу бойынша қоспарлар жасалған.

Әкім көмекшісі тарапынан махалладағы жұмыссыз және жұмыс іздеп жүрген тұрғындарды бос жұмыс орындарына орналастыру бойынша да нақты жоспар дайындалды. Қазіргі уақытта еңбекке

қабілетті, бірақ жұмыссыз жүрген тұрғындардың тізімі жасалып, оларды еңбек базарында сұранысқа ие мамандықтар бойынша қайта даярлау және біліктілігін арттыру курстарына жіберу мәселесі қаралуда.

Сонымен қатар кәсіпкерлік субъектілерімен ынтымақтастық аясында махалла аумағында жаңа жұмыс орындарын ашу, жастар мен әйелдерді кәсіпкерлікке баулу, оларды мемлекеттік бағдарламалар арқылы қолдау шаралары жүргізілуде. Әсіресе, көлөнершілік және отбасылық бизнесті дамыту, несие және грант бағдарламаларымен тиімді пайдалану мәселелеріне ерекше назар аударылуда.

Қорыта айтқанда, Юнусата махалласында кәсіпкерлікті қолдау, бизнес ортасын жақсарту және халықты жұмыспен қамту бағытында нақты шаралар қарастырылуда. Мемлекеттік және қоғамдық ұйымдардың қолдауымен кәсіпкерлердің қызметі одан әрі дамып, жаңа мүмкіндіктерге жол ашылуда. Кәсіпкерлікті қолдау тек экономикалық өсуді қамтамасыз етіп қана қоймай, қоғамда әлеуметтік тұрақтылықты нығайтуға, халықтың өмір сүру деңгейін жақсартуға да үлкен үлес қосады. Сондықтан, жергілікті кәсіпкерлер үшін қолайлы жағдай жасау, олардың ұсыныстары мен мәселелерін шешу жолындағы жұмыстар жүйелі түрде жалғасуы қажет.

Әлия ӨБДІРАХМАНОВА, “Нұрлы жолдың” тілшісі.

ЕРЕЖЕЛЕРГЕ КӨҢІЛ БӨЛСЕК...

Құрылыс істері жүріп жатқан немесе қайта жөнделіп жатқан үйлер мен ғимараттарда қауіпсіздік ережелеріне көңіл бөлу, өртке қарсы шараларды толығымен орындау, өз қауіпсіздігімізді қамтамасыз етуге, сондай-ақ елдің өркениетіне өз үлесімізді қосуға септігін тигізеді. Бұл орайдағы міндеттер нысан басшылары мен жұмысшы-қызметкерлерге үлкен жауапкершілік жүктейді.

Т.ИСМОИЛОВ, Өзбекстан Республикасы Президенті Әкімшілігі ғимаратында ӨҚТҰБ-ның инспекторы.

БЕЛГІЛЕНГЕН МІНДЕТТЕРГЕ ОРАЙ

Бүгінгі таңда сала бағытында белгіленген міндеттерге орай қызметкерлер тарапынан жер-жерлерде түрлі шаралар өтуде. Мақсат — тұрғындарға қауіпсіздік ережелерін түсіндіре отырып, оларға мойынсұнуға, алдын алуға жұмылдыру. Айта кеткен жөн, өрттің алдын алу, оған қарсы күресу тек сала өкілдерінің ғана емес, баршаның міндеті. Сала қызметкерлері баршаны сергектікке шақырады.

М.РЫСЕКОВ, Өзбекстан Республикасы Президенті Әкімшілігі ғимаратында ӨҚТҰБ-ның кіші инспекторы.

ТҮСІНДІРМЕ ІСТЕРІ ЖАЛҒАСУДА

Үкімет комиссиясының қаулысына орай, 15 марттан 15 апрельге дейін республика аумағында “Төтенше жағдайлардан қорғау және азаматтар қауіпсіздігі айлығы” өтуде.

Соған орай, азаматтарға төтенше жағдайларда әрекеттенуде, өрттің алдын алуға жоғары оқу орындарында, мектептерде, ауруханаларда және өте маңызды категориядағы нысандарда түсіндіру істерін жүргізілуде. Сондай-ақ аптаның әр сәрсенбі күні өтетін өрттің алдын алуға бағытталған істер де тұрақты жалғастырылуда.

И.ТАШПОЛАТОВ, Өзбекстан Кәсіподақ ұйымдары сарайында ӨҚТҰБ кіші инспекторы.

